

Abonamentul

Pentru monarhie:

Pe an 6 fl., $\frac{1}{2}$ an
3 fl., $\frac{1}{4}$ an 1 fl. 50 cr.

Pentru străinătate:

Pe 1 an 18 frcs., $\frac{1}{2}$
an 9 frcs., $\frac{1}{4}$ an
4 frcs. 50 cm.

Fóea apare în fie care
Sâmbătă.

Unirea

Fóe bisericéscă-politică.

Insertiuni

Un şir garmond:
o dată 7 cr., a dóua órá
6 cr., a treia órá 5 cr.,
şi de fiesce care publi-
caţiune timbru de 30 cr.

Tot ce privesce fóea,
să se adreseze la red-
acţiunea şi Admini-
straţiunea Unirii
în
Blaş.

Anul IX.

Blaş 25 Martie 1899.

Numărul 12.

Reforma electorală.

De ani de zile s'a constatat în dieta ţării, în presă şi în adunările publice, cum că sistemul electoral de la noi e defectuos şi e nedrept. Marea majoritate a cetăţenilor, care suportă sarcinile publice, este lipsită de dreptul electoral, şi acei puţin, cari au acest drept, nu şi-l pot valida liber din cauza abuzurilor număróse şi a corupţiunii, ce domnesce la alegeri. Acésta a spus-o din nou în şedinţa dietală din 20 a c. deputatul Holló, şi a spus-o a nume cu intenţiunea de a provoca pe ministrul president, să se pronunţe în cestiunea reformei electorale.

Pe când în totă Europa drepturile publice şi libertăţile constituţionale se largesc în direcţiune democratică tot mai mult, pe atunci în Ungaria de la 1848 în cóce se observă o reducere hotărîtă, o despoiere a drepturilor. În cei din urmă 30 de ani dările directe, cari sînt normative în conscrierea alegătorilor dietali, au pierdut mult din momentuositatea lor, şi punctul de gravitaţiune finanţial a trecut la dările îndirecte, suportarea cărora nu este în proporţie cu averea mobilă ori nemobilă, de care dispune cineva. Aceste dări le plătesce publicul cel mare, a cărui nume, póte, nici nu ocură în cartea funduară. Dacă sarcinile publice apasă şi asupra claselor mai sêrace, e legitimă pretensiunea, ca în aceeaşi proporţie

să li-se garanteze şi drepturi şi influinţă în afacerile publice ale ţării.

Mai ales acum, când obligamentul militar e general, când fie care e dator, să-şi jertfescă pentru patrie, nu numai averea, ci şi viaţa, sângele sêu, zice dl Holló, e o formală necuviinţă, şi cea mai crasă nedreptate a dispoia de dreptul de a se pronunţa în afacerile publice pe aceia, de la cari se poftesc serviţii şi viaţa pentru binele patriei.

Di ministru president s'a dovedit, că e liberal şi ca atare nu e amic al lărgirii drepturilor publice şi mai ales a dreptului electoral. El în loc de a lua angajament formal, că în timpul cel mai apropiat va delătura defectele, va pune capet corupţiunii, promite numai, că va studia cestiunea spre a cerca: că óre posibilă e sanarea rêului? Cu alte cuvinte, că şi guvernul actual va amâna reforma electorală ad calendas graecas.

Şi óre pentru ce nu se sanază rêul cunoscut, pentru ce nu se casază nedreptatea vedită, pentru ce nu lărgesce dreptul electoral în sensul echităţii şi al adevêratelor interese ale statului? Rêspunsul e simplu: de frica naţionalităţilor, se tem, că vom părăsi pasivitatea, vom trimite deputaţi în dietă, vom pretinde acolo, ce ni-se cuvine, vom dovedi în parlament, oă ei cu idea lor de stat naţional magiar alérgă după visuri şi utopii, vom arêta lumii cu mai mult succes, că statul nostru e poliglot. Se tem, că idea de stat unitar magiar va

fi periclitată. Frica de naţionalităţi e motivul principal, pentru care liberalii restring libertăţile publice şi le casază, unde le pot.

Că legea electorală e în devaforul nostru statorind cens mai mare în părţile transilvane, unde noi formăm majoritatea covârşitoare a populaţiunii, şi pentru clasa agricolă, la care aparţine aproape întreg poporul nostru, e în general cunoscut.

Ori ce nedreptate inse pórtă în sine caracterul propriei pedepse. Cei ce se feresc de reforma electorală, pentru ca să nu ni-se concedă nouă drepturi şi influinţa cuvenită în afacerile publice, nu reflectază, că în acelaşi timp ne-îndreptătesc şi pe proprii lor conaţionali, căci milioane de Magiari curaţi sînt lipsiţi de cel mai cardinal drept constituţional, de dreptul de alegere. Voinţa miliónelor de contribuenţi e înlocuită prin votul câtorva sute de mii, cari se mai bucură azi de dreptul electoral. Majoritatea acestora nu consideră dreptul ca un bun, de care datori sînt a face us în interesul patriei, ci de un privilegiu, pe care se cred îndreptăţiţi a-l valora în propriul interes privat. De unde uşor se esplică, că la alegeri nu convingerea politică călăuzesce pe alegători, ci banul, mâncările, beuturile, protecţiunile, intimidările, terorisarile şi chiar violenţa fizică, acestea determină rezultatul alegerilor în era liberală. Cassele de partid şi miliónele cheltuite spre scopuri electorale sînt dovedi, că nu

Feuilleton.

Grădina de legumi.

Disertaţiune populară, rostită de Ioan F. Negruţiu, la adunarea generală a despărţimentului XI (Blaş) al „Asociaţiunii”, ţinută la 31 Iulie 1898 în Veza.

(Continuare.)

16. Paradisele.

Paradisele sau pătlăgelele roşii se fac bine în pământul gras. Le place gunoirea proşpată şi în faţa sórelui. Unde aerul (clima) e mai rece, pe acolo se cultivă pe lângă zidurile din faţa sórelui legate pe pari sau în strat cald.

Paradisele se samănă de obicei în strat cald, de unde prin Maiu se rêsădesc. Se cultivă prin săpat. La început se udă mai a dese ori. După ce au crescut, punem lângă fie care fir câte un pârnest, de care se légă cu papură, ori pipirig.

În dată ce au început a înflori, rupem din crenguţe, unde sînt prea dese, şi cu deosebire subsorile, apoi mai rărăm şi frunzele,

pentru ca să crească şi să se cócă cu atât mai bine şi mai îngrabă fructele sau paradisele.

De sămînţă alegem paradisele sau fructele celea mai frumoşe şi cópte. Sămînţa se scóte așa, că sdrobim în mână fructele, şi apoi spalăm sămînţa în o sită rară, până când rămâne curată. Sămînţa o uscăm şi o păstrăm în săculeţe de pânză. Puterea de încóltire ţine 6—8 ani. Paradisele s'au adus la noi din Mexico. Avem mai multe soiuri de paradise. Dintre aceste mai bune sînt:

1. Paradisele „Ficarazzi”. Se fac mai de timpuriu ca tóte cele alalte soiuri. Produce bine şi în ţinuturi mai răci. (1 măsură 25 cr.)

2. Paradisele „Meteor”. Fructele îi sînt mari netede şi roşii scarlat. Au un gust de tot plăcut. (1 măsură 20 cr.; 20 gramî 60 cr.)

3. Paradisele lui Mauthner. Fructele îi sînt de colóre roşie închisă, tare gustóse. (1 măsură 25 cr.)

4. Paradisele „Acme”. Acest soi e tare reslătit. Produce multe fructe mari şi bune. Are o colóre roşie închisă. Se cóce bine şi produce până ce dă îngheţul. Se plătesc bine, de óre ce se pot ferbe şi pentru iarnă. (1 măsură 30 cr.; 20 gramî 80 cr.)

5. Paradisele presidentului Garfield. Face fructe uriaşe, mari; o singură paradisă are 1—1 $\frac{1}{2}$ chilo. (1 măsură 35 cr.)

Notă. Sămînţa din 10 soiuri de paradise, câte o măsură din un soi, se vinde cu 1 fl. 50 cr.

17. Ardeul.

Ardeul sau piparca încă se face bine în faţa sórelui, în pământul gras, cald, din nou gunoit şi bine lucrat.

Sămînţa de ardei se samănă primăvara de timpuriu în strat cald, de unde prin April Maiu se rêsădesc în depărtare de 20—30 cmtri. un fir de cel alalt.

Se cultivă prin săpat. Se udă bine mai a dese ori.

Ardeul s'a adus la noi din India. Puterea de încóltire a sămînţii ţine 3—4 ani.

Dintre multele soiuri amintesc aci următoarele:

1. Ardeul de Segedin. E de o colóre roşie deschisă, când e copt; are un gust pişcător. (20 gramî 20 cr.)

2. Ardeul sêrbesc uriaş. E mare, cãrnos şi plăcut la gust. Se mănă crud ca cépa, dar se póte şi mura. (1 măsură 15 cr.)

convingerea politică, ci interesele materiale sînt motorul în alegerile dietale, prin ce în loc de a se cultiva adevăratul patriotism se demoralizează poporul. Dacă alegerile nu sînt libere nici curate, e lucru firesc, că ele nu numai că nu reprezintă voința publică a poporului, dară nu exprimă chiar nici voința alegătorilor, de la cari s'au cumpărat ori stors voturile, ci în ele se validează voința celor ce dispun de putere și mai ales de bani. Efectul se și resimte, căci detentorii puterii restringînd libertățile publice, merg cu pași repeși spre cel mai absolutistic centralism; de altă parte pe când încarcă poporul cu tot felul de dări, pe atunci speculațiunile de bursă ale capitaliștilor sînt scutite de dare. Fiind banul azi la noi un mijloc electoral indispensabil, urmază, că rezultatul final al alegerilor dietale este în favorul capitaliștilor, cari dispun de bani. Și dacă vom întreba, că ore acești capitaliști magiari sînt ori străini? Răspunsul e: că capitalul mare, care decide asupra alegerilor și a destinelor patriei e în mîna străinilor. Aceștia nu au simț pentru durerile poporului și ale țării. De aici se explică miseriile financiare, pe cari le-a arătat nu de mult guvernamentalul Tisza István, miseriile administrative espuse de alt guvernamental Nyegre László, de aici creșterea proletariatuului și a numărului socialiștilor. Căci mulțimea, când e convinsă, că statul le impune diverse sarcini și sacrificii, eră drepturi de influență în folosirea acelor se conced numai avuților, e foarte accesibilă pentru principiile socialiște, cari nu vor, să scie de nație și patrie.

Tote aceste rele și miseriile le suferă guvernul, el tolerează abuzurile și corupțiunile electorale, priveste cum însuși poporul magiar se demoralizează vîn-

dîndu-și conștiința la alegeri, priveste cum patria înainteză spre catastrofă și nu recurge, ca la un mijloc eficace spre sanarea rēului și prevenirea periculelor, la o reformă electorală sănătōsă, justă și echitabilă, nu recurge la acest remediu, din motivul, că și noi naționalitățile am avē avantajii din el, nu recurge guvernul și partidul sēu la reforma electorală, căci pentru domnia de partid supeditēză mai multă garanță legea defectuōsă de azi.

Religie și Naționalitate. — Sub acest titlu „Liga Română“ revistă pentru interesele unității culturale a tuturor Romānilor, constatānd starea deplorabilă a clerului și bisericii ortodoxe din Romānia, scrie:

„În zădar înființăm școli primare și secundare, zădarnic se mărește numărul studenților noștri universitari — cāt timp vom rămānea nepăsători în domeniul religios.

„Pōte să greșesc, dar eū am convingerea nestrāmūtātă, că dacā de o datā cu modernizarea Statului nostru, s'ar fi introdus o regulă seriōsă în biserică, azi nu ne-am tîngui cu toții. Dacā s'ar fi trimis an de an d. e. vr'o 100 de absolvenți de ai facultății noastre de teologie la universități din Germania și Anglita, dacā Statul și comunele ar fi luat māsuri, ca să reducă parochiile spre a le putē dota cum se cade, și dacā Statul și comuna ar fi rivalizat înālțānd bisericii mārēte în tōte unghiurile țării — în acest cas Biserica ar fi azi respectatā, pentru că ea contribuē în mod vedit la rēspāndirea moralei evanghelice în popor.

„Dar partidele nōstre au cređut, că se înjosec, dacā ar fi dat Bisericii sollicitudinea, pe care ea o meritā. Nici unul nici altul nu voia, să fie stigmatizat, că este partid de „strigoii“, și de aceea lāsă și unul și altul Biserica în scirea Domnului, în cāt totul a progresat în țara nōstră, numai Bi-

serica a rēmas pe loc, o rēmāșiță medievală în acēstā lume nōuă.

„Cum vreți, ca preotul român să se bucure în societatea nōstră cultā de considerațiunea, de care se bucurā la Englezi sau Germani preotul lor respectiv?

„Chica și potcapul sînt semnele exteriore ale inferiorității, în care s'a gāsīt clerul nostru în trecut; și aceste reminiscențe fanariote, în loc ca să fie fost stîrpite de acum patruzeci de ani, formēzā și azi unul din caracterele clerului nostru. Dar vorba e, că popa cu chică și potcap grecesc e amintirea vie a unei epoci, cānd clerul nostru era alcătuit din Greci, cānd între țērāni și preoți deosebirea nu resida de cāt în *chicā* și *potcap*. Azi înse acēstā deosebire ar trebui să reside în cultura intelectuală și morală, dacā e ca preoțimea să pōtā urca cāte va trepte în considerațiunea publică.

„Dar nu preoții sînt de vină, ci politica ce s'a făcut la noi, politicā ce își făcea o glorie lāsānd Biserica și preoțimea nōstră în starea de umilință, în care se gāsesc.

„O națiune nu pute exista și nu pōte prospera fără un puternic și luminat simț religios.

„Ar fi timpul, ca omenii noștri politici să-și dea sēmā de starea de pārāginire, în care se aflā încă clerul și Biserica romānă și să-și punā tōte stāruițele spre a cultiva religiositatea în popor, ridicānd Biserica și preoțimea nōstră la o trēptā de culturā superiōră, corēspundētore menirei, pe care o au biserica și servitorii ei.“

Subscriem!

Școlile din Brașov și statul român. —

După cum se scie, eforia școlilor romāne din Brașov a intentat statului român proces pentru solvirea rentei de 75 mii lei, pe care dl Sturza a încetat a o mai plăti. Procesul avea să se judece zilele acestea înaintea tribunalului de Ilfov. Etā ce cetim în „Timpul“:

3. **Ardeul uriaș a lui Mauthner.** Face atātea fructe, în cāt trebuie să punem cāte un pārușet lângă fie care tufă. Se folosesc ca sălată, se murēzā pentru iarnă, mai mult înse se folosesc ca *ardeii umplut*. (1 măsură 35 cr.)

4. **Ardeul lui Columb.** E un soiū nou asemenea tare bun. Face fructe mari pānā la 1/2 chilo. (1 măsură 20 cr.; 20 gram 80 cr.)

Șese soiuri de ardeii mai bun 80 cr.; 12 soiuri 1 fl. 50 cr.

18. Crastaveții.

Crastaveții se fac bine în un loc mai deschis, în pāmîntul roditor, cald. Mai bine înse le place în țelina din nou spartă.

Castraveții se samēnā în cuiburi, cāte 2—3 fire la un loc. Dacā locul e mai uscat, se pot pune și în un pārāuș, cel tragem la mijlocul stratului; ēr dacā pāmîntul e apātos, atunci ridicām pāmîntul la mijlocul stratului, sau facem nisce mușunōe și apoi punem sāmînța de crastaveți în șir sau în cuiburi. E mai bine dacā barem cuiburile le facem din țelinā (glie întōrse de țelinā), de ore ce se fac mai bine.

Crastaveții s'au adus la noi din India. Pentru aceea per de rēcēlā și nu se pot sāmēna în pāmînt rece sau în slobod, numai dupā ce timpul s'a încālđit. De obicei se samēnā pe la sfārșitul lui April și începutul lui Maiū.

Crastaveții, cari voim, să-i murām pentru iarnă, aceia îi sāmēnām numai în Iuniū.

Puterea de încōltire a sāmînții ține 6—8 ani. E mai bine înse, să sāmēnām sāmînța mai veche, de ore ce se fac mai bine crastaveții.

Cānd sînt în trei frunze, ciontām sau rupem vîrfurile ramurilor și mai tārziū și vîrfurile vițelor, ca să nu creșcā mai de parte, și ast fel să aducā mai lute și mai mult rod.

Mal de parte se cultivā prin sapat. Pānā plānta e tinerā se sapā și se udā mai a dese ori.

Pentru sāmînța lāsām crastaveții cel mai frumoși și mai bine copti, din cari se scot simburii, dupā cum v'am spus la paradice.

Crastaveții se folosesc ca sălată și murāți. Avem mai multe soiuri:

1. **Crastavețele de Erfurt.** Pentru murat e cel mai bun soiū. (20 gram 20 cr.)

2. **Crastaveții timpurii a lui Mauthner.** Produc bine, fōrte buni și de murat pe iarnă. (20 gram 20 cr.)

3. **Crastaveții de Japonia.** Se urcā pe pari, pe o viță se fac cāte 20—30 crastaveții, lungi de 20—25 cmtri. Produc bine și cānd timpul e ploios, nu-s așa gingași. (20 gram 40 cr.)

4. **Crastaveții de Anglia.** Se samēnā în strat cald, se fac de timpuriū. (20 gram 20 cr.)

5. **Crastavețele „Telegrafului lui Rollison“.** Are fructe lungi de 60—80 cmtri. Se pōte cultiva atāt pe strat cald, cāt și în pāmînt rece. (1 măsură 20 cr.)

19. Pepeni și lebenițele.

În partea cea mai căldurōsă a grādini,

punem și cāte va cuiburi din celea mai bune soiuri de pepeni și lebenițe.

Pepeni și lebenițele se cultivā întru tōte ca și crastaveții. Prāsirea lebenițelor numai prin aceea se deosebesce de a crastaveților și a pepenilor, că la lebenițe nu-i țertat, să rupem din vîrfurile rāmurelelor și a vițelor.

Soiuri bune de pepeni sînt:

1. **Pepenele francez „Cantaloup“.** E mare, rotund, mustos cu un mez ca pomoranța. Se pōte sāmēna și pe strat cald. (1 măsură 15 cr.)

2. **Pepenele „Prescott fond bianco“.** Se face de timpuriū, cu mez galbin. (1 măsură 15 cr.)

3. **Pepenele „Ananas“.** Unul dintre celea mai bune soiuri. E de dōuē feluri: cu mezul verde și cu mezul roșu. (1 măsură 15 cr.)

4. **Pepenele „Mandarin“.** E ca o pomoranță, mic și fōrte bun. Se gātesce și ca compot. (1 măsură 15 cr.)

5. **Pepenele „Ananas de iarnă“.** Are un mez verde deschis, e de tot bun. Se pōte păstra timp îndelungat. (1 măsură 30 cr.)

Cine voiesce, să samene mai mulți pepeni, ca să și vîndā, să-și cumpere sāmînța de soiuri de pepeni, cari se fac mai bine și se pot ușor ține timp mai îndelungat. Și a nume: pepenele „Cantaloup“, „Columb“, de „Alexandria“ și de „Algeria“, „Prescott de Paris. ș. a.

Tōte aceste soiuri se pot cāpēta de la Dl *Vilhelm Mühle* din Timișōra. (10 soiuri cu 1 fl. 50 cr., 25 soiuri 3 fl. 50 cr.)

„În dată după strigarea procesului, grefierul cetesce o adresă a ministrului nostru de justiție însoțită de un act emanat de la un comitet parochial român din cetatea Brașovului. Prin acest act un domn G. B. Pop, care se intitulă președintele comitetului parochial român al bisericii ortodoxe orientale cu hramul Sf. Adormire din Brașov-Cetate, cere încetarea procesului sub ôre cari condițiuni.

D. Tit Maiorescu, procuratorul bisericii Sf. Nicolae din Brașov-Șcheiă neputând din simplă cetire să-și dea samă, de ce e vorba în acest act, cere comunicarea lui.

Din această cauză procesul se amână la 15 Septembrie.“

Cum se prăpădesce Maramureșul? —

Sub acest titlu fôea ungrăescă „Alkotmány“ în num. 68 de la 19 a. c. scrie următoarele: „Cine a cetit numărul de azi (18 Martie) a foii oficiose a putut afla în rubrica licitațiunilor numele lui Hofman Jankel, care este înșirat în rândul al treilea lângă numele lui Jäger David și Káhán Ezechiel. Lucru stă ast fel: Apșa de sus e o comună destul de mică și sêracă în comitatul Maramureș, în patria liberă a jidovimii și a esecutiilor. Sînt în comună 572 case și 2242 locuitori români. Hotarul comunei este petros, pămînt rêu, neproductiv. Acest pămînt înse nu mai e a comunei, ci al jidovului Hofman Jankel. Și Hofman Jankel e om tare cuminte și e magiar nou cu inimă fôrte bună. Cu minte, fiind că n'avea nimica, când și-a început *cariera*, și acum mai întreg hotarul este a lui. Bun la inimă, fiind că banii dați împrumut nu i-a mai cerut îndêrât, ei din pămîntul țeranului a scris pe numele sêu a patra, a cincia saă a opta parte, se înțelege cu învoirea respectivului țeran înduplecat la acêsta. Țeranul n'a trebuit să plătesc, și așa de o dată s'a trezit, că pămîntul nu mai e al lui, ci al jidovului

cu minte și bun la inimă, care l-a lăsat și pe mai de parte, să-i fie zile. Tot așa făcuse și Jäger David și Káhán Ezechiel. Drumul așa dară nu era necălcăt și neumblat, pentru ce să nu pôta evreii restabili sclăvia? căci dôr tôte pentru Israil sînt create! Dar nenorocirea a venit și asupra lui Hofman Jankel. Țeranul din Apșa de sus zădarnic îi lucra, căci moșia nu-i aduce procentele, și acum banca de escompt și schimb magiară licitează tôtă moșia lui Hofman Jankel, pretensiunea banței este de 1030 fl. plus accesorile, ér pe numele lui Hofman J. sînt scrise pe teritoriul comunei sub 969 num. topografiei tot atâtea bucățele de pămînt, una prețuită cu 8, alta cu 10, a treia cu 2 saă cu 3 fl., la olaltă 969 părțile sînt prețuite cu 7113 fl. Este așa dară probabil, că banca își scôte pretensiunea, dar mai mulți de 300 țeranii devin cerșitori fără casă și fără pâne. Se asociază adecă ovreii și mântnesc pe Hofman J., îi cumpără adecă proprietatea cu 2—3000 fl., pe cari apoi el îi replătesce și continuă lucrul, de unde l-a lăsat. Se întunecă sufletul omului, când trebuie să vadă, cum nisce jidovi fără de suflet nimicesc poporul creștin din Ungaria, fără ca cineva să cuteze a pune stavilă pustiitorilor! Mărturisim, că nu pricepem indiferentismul fără păreche al inteligenții române patriotice din Maramureș, care propter metum Judaeorum privesce cu mâinile în sîn pustiirea poporului. Dacă în Ardeal și în alte părți au sciut înființa institute de credit și asociări, pentru ce să mântuescă poporul din jugul jidovilor, pentru ce nu fac nimica chiar în Maramureș, unde lipsa este mai mare? Nu-i dóre inima de poporul acela cinstit dar rēmas îndêrât, pe care acuma ômenii ca Jäger D. și Hofman J. îl face pribeag? Pentru mântuirea poporului din Maramureș fôrte mult s'ar putea face, dar dacă nu fac nimica aceia, cari locuiesc în mijlocul lui, cum putem aștepta, să facă evreii și dorașii evreilor? Alt cum ar fi fôrte, dar fôrte

de lipsă, dacă ministrul de agricultură ar binevoi a se informa cu de-amēnuntul, nu numai despre stările din cercul Zsolyva, ci și despre raporturile de proprietate și credit din întreg comitatul Maramureșului. Va afla lucruri, cari fac, să li-se ridice pērul în cap, și atunci presupunem, că va întreprinde ceva în interesul acestui popor bun, chiar și când evreii ar face o larmă ca la Jerichon.“

Comunicatul foii magiare este destul de elocuent, ca să convingă pe preoții, învățătorii și cărturarii nostri din Maramureș, că este timpul suprem, să facă tot ce e cu putință spre a mântui poporul românesc din ghiarôle impilatorilor, cari azi mîne îl va espropria. Reuniuni de consum, institute de credit și economii, asociări de temperanță și mai virtos luminarea poporului asupra interesului sêu de a-și păstra pămîntul strămoșesc cu ori ce preț, sînt tot atâtea mijloce, prin cari se pôte preveni catastrofa atât de amenințătoare.

Bánffy și politica lui față cu naționalitățile. —

Sub acest titlu a apărut o nouă broșură de apoteosare în onôrea fostului premier Bánffy. Meritele neperitoare, ce Bánffy și-a câștigat pe acest teren „descoperind și nimicind capul de hidră al revoluționarilor valachi“ etc. îndreptătesc pe autorul broșurei, ca la sfârșit să se plângă de publicul cel ăltuc și nerecunoscător.

Cu tôte aceste publicul nostru își va fi încrestat bine la rēvaș meritele lui Bánffy în această direcție și le va ține minte.

Èr ce privesce recunoștința publicului, „Magyar Állam“, fôea catolică atât de cu drag cetită în cercurile preoțimii nôstre din diecesa Orăđii-mari și a Gherlei, constată meritele netăgăduite, ce Bánffy și le-a eluptat pe acest teren, regretând, că meritele aceste nu sînt mai mari. Numita fôe aprôbă ținuta violentă, ce Bánffy a manifestat-o față cu naționalitățile și se plânge numai de faptul, că Bánffy a purces în mod analog și față de magiari și viața parlamentară.

„Magyar Állam“ putea să fie mai explicit spunēnd pe față, că lucrurile la noi se măsură cu două măsuri: una pe sama magiarilor, ér alta pe sama nôstră, a nemagiarilor!

„Unirea“ sdrobotă. — În numărul nostru din 25 Februarie a. c. adusem după fôea „ortodoxă“ „Șcôla și Biserica“ din Bucuresci „o scire sensațională“: „Preasfințitul Episcopî mai bogăți“ din România — „au depus un fond de lei 500,000 pentru facerea unui institut de cultură pentru fete.“ Sustinusem, că folosul, ce-l aduc în România catolică, e cel puțin acela, „că îmboldesc pe înaltul cler „ortodox“ la fapte „marinimose“. Avusem cuvinte de a o susține acêsta. Dôră însă și „Șcôla și Biserica“ spunea, că „Preasfințitul Episcopî“ s'au hotărît la fapta aceea „spre a detrage ficele ortodoxilor de la influența școlilor catolice“. Sustinusem mai de parte, că „fără de îmboldirea acêsta acest cler înalt a bună samă nu ar face nimica pentru înaintarea culturală a poporului“. Avusem cuvinte de a o susține și acêsta, că dôra citasem din altă fôe ortodoxă, adecă din „Viitorul“ din Iași, că în România în trecut ca și în timpul de față „statul civil — a luat el singur afacerea învățămîntului

Lebenițe bune sînt:

1. **Lebenița turoescă.** Are un mez roșu. Se face mare. (1 măsură 25 cr.)

2. **Lebenița italiană.** Cu mez galbin. (1 măsură 15 cr.)

Fiind că lebenițele fac vițe mari, pe cari nu-i fertat să le ciontăm, pentru aceea nu mai în grădină mari se pot cultiva. (10 soiuri bune 1 fl. 40 cr.; 25 soiuri 3 fl. 75 cr.)

20. Bostanii de mănăcare.

Cu deosebire de când au început sêrbii și bulgarii a se aședa și pe la noi, ca să ne arete căți bani fac ei pe legumi, de atunci au început și pe aci, cu deosebire domni, a face și din bostani nisce mănăcări bune.

Bostanii de mănăcare, între cari înțelegem și *bostanii de țară* (dowlécul), se cultivă ca și crastaveti; se samēnă în cuiburi depărtate, fiind că fac vițe mari. Se pun lângă grôpa de gunoi, adecă unde-i locul mai gras. Cu vițele lor se acoper locurile urite din grădină.

Bostanii de mănăcare încă sînt de mai multe soiuri.

Pentru fert sînt mai buni:

1. **Bostanul „Belmonte“.** Face fructe albe ca zăpada. Se ferbe vara ca și curechiul verde. (1 măsură 20 cr.)

2. **Bostanul de Italia.** E lung; côjă galbină cu pete verđi; se face de timpuriu

și-i tare gustos. (1 măsură 10 cr.; 20 grami 30 cr.)

3. **Bostanul roșu de China.** Côja e roșie, mezul dulce. (1 măsură 20 cr.; 20 grami 70 cr.)

4. **Bostanul lui Mauthner.** E alb, lung și fôrte gustos. (1 măsură 10 cr.; 20 grami 30 cr.) Șase soiuri de fert, câte o măsură din un soi 60 cr.)

Pentru tript sînt mai buni:

1. **Bostanul „The Butman“.** Are o côjă verde ca iarba, mez galbin ca citroma. Se pôte păstra țarna întregă. (1 măsură 20 cr.; 20 grami 60 cr.)

2. **Bostanul turesc.** (1 măsură 10 cr.; 20 grami 30 cr.)

3. **Bostanul de Mexico și Filadelfia.** (1 măsură 20 cr.; 20 grami 60 cr.)

4. **Bostanul „Hubbard“.** E unul dintre cele mai bune soiuri de mănăcare. Côja e tare, se pôte păstra timp îndelungat, mai până când se fac alți bostani. (1 măsură 15 cr.; 20 grami 50 cr.)

A fără de aceștia mai sînt încă o mulțime de soiuri. Unii se folosesc și nu mai ca ornament pentru înfrumșetarea grădinii. (12 soiuri amestecate, câte o măsură din un soi, se vînd cu 50 cr.)

(Va urma.)

primar" așa, că acum „numărăm 3575 școli rurale, toate de stat“.

Ne-au răspuns „Telegraful Roman“ și „Școala și Biserica“. Acum, după ce au trecut serbările de intronizare din Sibiu, vom să reflectăm la răspunsurile acelea.

Răspunsul „Telegrafului“ culminează în cuvintele: „Să-ți deschizi pe viitoriū bine ochii, „clarissime“, când te pui, să cetesci, și apoi să scrii ceva, și să dai nițică apă rece pe cap, dără spiritul apei sănătoșe îți luminează nițel spiritul, ca să nu mai scoți concluzii așa de prăpăstioșe din ce cetesci, nici să mai comiți zăpăceli ca cele din numărul trecut!“

Și care să fie ore „zăpăcela“, ce am „comis“? Aceea, că citând din „Viitoriul“ am fi confundat trecutul cu prezentele. Dără „Viitoriul“ a zis, că astăzi în România „numărăm 3575 școli rurale, toate de stat“, și cine la porunca „Telegrafului“ nu joră, că verbul „numărăm“ stă în timpul trecut, acela în cap nu e în stare chiar normală, și de aceea să cără o rețetă de luminare de la „Telegraful“.

Eră răspunsul din „Școala și Biserica“ e încă și mai energic: „Domnul de la amintita fõe pe cât este de limbut, pe atât e de puțin modest, nesărat și mai pe sus de toate un mincinos.“

Epitetele „limbut“, „puțin modest“ și „nesărat“ le băgăm în buzunariū fără de a mai reflecta la ele. Dară domnul de la „Unirea“ e „mai pe sus de toate un mincinos“. Asta-i asta! Și prin urmare „domnul“ acela e nimic, strivit!

Și ce a mințit ore domnul acela? A susținut după „Școala și Biserica“, că Preasfântii Episcopi din România au dăruit 500,000 de lei pentru înființarea unui institut de cultură pentru fete. E acesta minciună? Atunci a mințit „Școala și Biserica“.

A susținut mai de parte tot după „Școala și Biserica“, că la fapta acesta Preasfintele Lor s'au hotărît „spre a detrage fițele ortodoxilor de la influența școlilor catolice“ și că ei prin urmare îmboldul l-au primit de la catolicii din România. E acesta minciună? Atunci a mințit erăși „Școala și Biserica“.

Și în sfârșit a susținut, că Preasfintele Lor fără de îmboldul acesta nu fac nimica pentru înaintarea culturală a poporului, ceea ce o dovedesce „Viitoriul“ spunând, că în România „numărăm 3575 școli rurale, toate de stat“. E acesta minciună? Atunci a mințit „Viitoriul“.

Revistă bisericescă.

Roma. Debilitatea pontificelui, carea întru atâta neliniștia lumea catolică în zilele trecute, a fost efectul etății înaintate, carea trecuse prin crisa serioșă de mai înainte. Acuma lucrurile și-au reluat eră-și mersul lor normal. Secretariul de stat, cardinalul Rampolla a adresat o epistolă capitlului Vatican, în carea îi laudă inițiativa și zelul, în urma căruia s'au ținut în 3 zile consecutive mulțămite publice în toate bisericile catolice din Roma, cu participarea unui popor nesfârșit, pentru reînșănătoșarea părintelui comun. În Vatican încă și acuma sosesec din toate părțile telegrame de gratulare pentru recăștigarea sănătății vicariului lui Christos.

Familiiile fruntașe din Roma nesciind cu ce să-și mai manifesteze iubirea și alipirea de scaunul apostolic, au constituit un comitet, care să adune toate comunicatele de prin foi, din săptămânile trecute, referitoare la pontificele bolnav, pe cari adunându-le într'un volum să le prezenteze bătrânului prinșoneriū. Comitetul acesta a și îndreptat câte o rugare la toate redacțiunile, ca să-i trimită câte 4 exemplare din numărul respectiv.

În marea grije, ce o are sfintul părinte de biserică sa, pe lângă toate prescrierile medicilor săi de a observa a linisce deplină, nu pôte ca să refuze audiența tuturor episcopilor, cari vin, să-l referescă despre starea bisericilor lor. Așa în zilele trecute a primit în audiență pe Turinaz episcopul de Nancy și pe Belindel episcopul auxiliar al arhiepiscopului-cardinal de Westminster.

Revistă politică.

Afaceri interne. Camera după primirea în general a bugetului a început discuțiunea asupra singuraticelor pozițiuni, pe cum asupra speselor pentru cabinetul M. Sale, ale parlamentului, ale ministrului de externe și ale altor ministerii, cari toate după mică discuțiune au fost primite.

Casa magnaților încă a primit fără discuție proiectele de legi deja votate de cameră, pe cum provisorii cu Austria și cu Croația și darea de consum în comune și orașe.

Deputații Sașilor au trimis și ei o delegațiune de 4 la ministrul president Széll spre al saluta și spre ași marca poziția față cu noul regim. Conducătoriul deputațiunei după ce spune, că ei au luat la cunoștință cu mulțămire ceea ce prim ministrul a accentuat în programul său enunță, că Sașii pe cum au fost tot de una apărătorii libertății și ai instituțiilor legale, așa țin și astăzi la autonomia lor bisericescă, școlară și administrativă, în care ei posed o fortăreță tare pentru dezvoltarea naționalității, a limbii și aședămintelor lor culturale.

Ministrul president Széll în răspunsul său a zis, că consideră fie care cuvânt cuprins în programul enunțat în dietă de o promisiune tare. Ceea ce a enunțat în parlament, e decis a o dovedi și prin fapte. El nu va face nici o deosebire de confesiune și naționalitate, dar cere de la fie care, ca să nu se considere numai de „locuitor“ al țării, ci ca „adevărat cetățen“ al ei, să recunoască fie care țara acesta ca a sa, și aci să se simtă ca acasă. Széll cunoșce și prețuesce valoarea și meritele Sașilor pentru stat, și nu are de cuget, să-l păgubescă în vre un mod ore care, Sașii nu au să-și témă de loc limba, naționalitatea și aședămintele lor culturale, căci el din contră le va scuti și promova. Răspunsul acesta al prim-ministrului, pe cum spune fõeă sășescă din Sibiu, a făcut bună impresiune asupra deputațiunei. Fõeă Sașilor din Brașov din contră nu e mulțămită cu răspunsul dat de ministru, de ore ce, considerând ținta ministrului Széll, ca și a antecesorilor lui, statul unitar magiar,

în cuvintele acelea, în cari prim-ministrul pretinde, ca fie care să fie cetățen er nu simplu locuitor, se înțelege, că fie care să fie bun patriot.

Este de notat, ca prim ministrul a fost cu totă reserva de câte ori a fost până acuma vorbă în dietă despre cestiunea naționalităților.

Austria. Stările incurcate din Austria încă tot mai țin. Dieta Bohemiei își continuă ședințele sale în mod linișcit, dar fără participarea Nemților. Ministrul president contele Thun pentru ca să impace pe Nemții și Cehii, cari nu se pot înțelege, a mers de l-a vizitat chiar acasă la ei în Bohemia, îndemnându-l să între cu toții în dietă. Dară totul fu zădarnic. Că ce va mai face prim ministrul austriac, nu se scie. Unii zic, că ar ave de cuget de a promulga o lege pe basa paragrafului 14 despre egala îndreptățire a limbilor, care lege revocând toate ordonanțele de limbă să fie votată mai târziu din partea parlamentului. Legea acesta înse nu e bine vădută nici din partea Cehilor, nici din partea Nemților, căci cei dintâii nu ved într'insa adevărata egalitate de limbă, er cesti alaltii nu o ved corăspunșdătoare aspirațiilor lor.

Germania. Ministrul de rășboiū german, considerând marele bine ce-l aduce armata cât se pôte mai mare în timp de pace (?), a fost propus și el înaintea Reichstag-ului german un proiect despre înmulțirea armatei. Proiectul acesta a fost dat spre esaminare unei comisii, carea înse nu a creșut de bine a înmulți armata în măsura aceea, în carea voia ministrul. Puntea de trecere între ministeriū și comisiune a făcut-o deputatul Lieber din centru. Acesta a propus, ca Reichstagul să primescă textul formulat de comisie, adaugând că parlamentul va intra din nou în pertractări cu guvernul pentru stabilirea efectivului armatei, la cas când s'ar dovedi în praxă, că contingentul dat de comisiune pentru timpul de pace ar fi neîndestulitor.

Conform acestei legi de la 1 Octobrie 1899 începând efectivul de pace se va urca succesiv ast fel, în cât în 1903, dimpreună cu voluntariū pe un an, numărul soldaților de rind, va atinge cifra de 495,500 și va rămâne neschimbată până la 31 Martie 1904.

Franța. În 17 Martie s'a început în camera francesă desbaterea bugetului ministrului de marină. Ministrul marinei Locroy zise cu ocasiunea acesta, că de și Franța nu pôte să aibă o flotă atât de puternică ca Anglia și o armată atât de numărōșă ca Germania, totuși trebuie să fie atât de tare, în cât să pōtă da pept, dacă i-s'ar declara rășboiū. Franța, zice ministrul, trebuie să fie tare, dacă vre, să se încunjure rășboiul. Ministrul accentuă mai de parte, că apărarea cōștelor francese e tot atât de însemnată, ca și păzirea graniței pe uscat, și Franța trebuie să-și conserveze libertatea pe mare chiar și în cas de rășboiū.

Afacerea deputaților Derouléde și Habert, deținuți de la înmormintarea fostului președinte Faure, a fost predată curții cu jurați. Procurorul Feuilloley în investigațiile sale a ajuns la convingerea, că în provocarea armatei din partea lui Derouléde și în diversele cluburi de Ligisti împărțiți prin diversele strade ale Parisului, nu a fost nici un complot. De aceea dînsul crede, că întregă afacerea să se pertracteze înaintea curților cu jurați.

În cestiunea Dreyfuss jidovii, cari până acuma mișcău toate petrele pentru eliberarea lui, acum încep a recurge la alte mijloce. Reproduc fel de fel de păreri ale omenilor celor mai însemnați măgulitoare pentru Dreyfuss, cari înseamnă numai un mic defect, a nume că nu sînt adevărate.

Corespondințe.

Tractul Blașului 20 Martie n.

Onorată Redacțiune!

Cu permisiunea On. Redacțiunii aș aduce în discuțiune cestiunea fondului preoților deficienți, a văduvelor și orfanilor de preoți din Archidieceasă, care după a mea părere ar fi o cestiune ardețore a clerului nostru, și care reclamă imperios temeinică rezolvire, acomodată timpului și împrejurărilor, în cari trăim.

Modestul ajutor care — conform stării fondului, — se asemnă acum preoților deficienți cred, că nu satisface pe nimeni. Și sînt prea deplin convinși, că la cas de restriste, unul fie care ar aștepta, să fie mai bine ajutat.

Aflându-ne în ss. paresemî, timpul îndatinat în Archidieceasă pentru ținerea sinodelor protopopescei de primăvară, gîndesc că e potrivit timpul, să se sulezeze această cestiune de actualitate și de interes general în prețitul nostru organ bisericesc „Unirea“. Și încă cu atât mai virtos, fiind că conform statutelor numitului fond, chiar acum ne aflăm la începutul unui nou period pentru eiectarea taxelor. Și ast fel unul fie care ar pute să mediteze puțin asupra cestiunii și să afle mijlocele, cari le-ar crede mai eficace și prin cari s'ar pute ajunge mai înute și mai sigur la înmulțirea fondului. Și această și pentru motivul, căci e cunoscut, că și pe timpul, cât preotul este în funcțiune și beneficiază de toate venitele parohiei sale — cu foarte puține excepțiuni, — încă nu pôte subsiste conform statului și pusețiunii ce ocupă în societate. Datorințele preoțimii de astăzi, în raport cu ale antecesorilor, s'au înmiit și cu ele și exegintele, éra venitele aș scădut în mod considerabil și vor continua a scăde și pe venitor. Deci, dacă starea materială a preoților, cari folosesc beneficiile parohiale, încă ne presintă o iconă atât de tristă și întunecată, în cât insufă seriose îngrijiri și poftesce imperios o temeinică rezolvire, cu cât mai tristă și deplorabilă este icona ce ne ofere starea materială a preoțimii deficiente, a văduvelor și orfanilor de preoți!

A lăsa, să dăinuască și pe viitor o ast fel de stare și a nu grăbi la schimbarea ei

în vre un mod óre care, însemneză a nu ne voi binele nostru propriu și al familiilor noastre.

Deci și în această cestiune ca pretutindenî, dacă voim, să rămănem și pe viitor adevărați predicatori ai evangeliului și adevărați luminători și părinți sufletesci ai mult încercatului nostru popor, sîntem avisați la puterile noastre proprii și ale poporului credincios.

Pentru augmentarea numitului fond, modesta mea părere ar fi, ca pe un nou period de 10 ani să se solvască în numitul fond următoarele taxe, și a nume:

- Să se dublice toate taxele solvite în periodul prim de preoți archidieceșani.
- Fie care parohie să concurgă anual în numitul fond cu 12 fl. din cassa bisericii.
- De fie care suflet gr. cat. să se plătescă un crucer anual.

Computându-se numărul parohiilor și al sufletelor după cel mai nou șematism archidieceșan ar da anual frumoasa sumă de preste 12.000 fl. fără de taxele preoților.

Și acesta s'ar pute face după părerea mea, fără de a întimpina mari dificultăți. Pentru că pe cum solvesce fie care parohie și fie care prunc obligat a frecuenta școla o sumă pôte mai mare la fondul regnicolar de pensiune a învățătorilor, nu ar fi drept și echitabil, să solvască o sumă óre care va mai mică ca cea dintăi și la fondul de pensiune a preoților? Căci n'ar trebui să se uite, că preoții sînt adevărați luminători și părinți sufletesci ai poporului credincios, ei sînt aceia, cari își consumă toate puterile atât fizice cât și spirituale, pentru bunăstarea și înaintarea atât morală cât și materială a poporului; fără de a le mai rămăne timp, să se îngrijescă de sine și de al săi.

Îs convinși, că mi-se va obiecționa, că are poporul nostru destule sarcini și greutăți și nu mai e în stare a suporta și altele noue.

Sciū și cunosc, că poporul nostru credincios, popor agricol din firea sa, este stors și impilat de neumeratele imposite de stat, comitatense și comunale; — Sciū, că i-s'a împuținat isvórele de venit prin pustiirea viilor de peronosporă și filoxeră; — Dară sciū și aceea, că poporul nostru credincios este descept și proverbial prin dărnicia și liberalitatea sa, se însuflețesce ușor pentru toate cestiunile mari. Și dacă este instruat cu bunăvoință și luminat în de ajuns, e în stare a-și da și bucătura de la gură pentru conducătorii și învățătorii săi.

Am espus pe scurt modesta mea părere individuală cu intenția cea mai curată de a contribui și eu după putință la rezolvirea unei cestiî ardețore și sînt deplin convinși, că se vor afla bărbați destoinici și capabili, cari în viitor vor duce cestiunea la bun sfârșit. ¹⁾

Șt. L.
paroch.

¹⁾ Am publicat cu plăcere coréspondința această și bucuros deschidem și pe viitor colónele noastre spre a se discuta cestiuni, cari interesază de aprópe preoțimea noastră.

Convocare.

Despărțimintul XIV Cluș al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român. în înțelesul §-lui 41 din statute, și cu convocare la scripta Comitetului central de dto 3 Novembre 1898 Nro 610, va ține în 27 Martie st. n. 1899, în localitatea casinei române din Cluș, la 10 óre a. m.: *O adunare cercuală extraordinară*, la care sînt rugați a participa toți membrii fundatori, pe viață, ordinari și onorari ai Asociațiunii, cu domiciliul pe teritoriul despărțimintului.

Programa ordinii de zi, ce va consta din mai multe obiecte de mare interes, se va preda la deschiderea adunării.

Din ședința Comitetului cercual al despărțimintului XIV al Asociațiunii, ținută în Cluș la 16 Martie st. n. 1899.

Laurențiu Pascu
secretarul despărțem.

Vasiliu Indre
directorul despărțem.,
ca președinte.

Noutăți.

Întru mărirea lui Dumnezeu. Ioan Bucur econom în Săcădate a făcut o fundațiune de 100 fl. pentru biserica și preotul gr. cat. din Nucet. — Poporul credincios din Varaiu, la stăruința bravului preot Ioan Andreica, a dăruit pentru edificănda biserica din Durușă 20 bucăți lemne de lucru în preț de 60 fl.

Alegerea de episcop la Arad. Pe ziua de 14 Maiu a. c. e convocat sinodul electoral pentru alegerea următorului lui Ioan Mețianu la episcopia Aradului. Până la alegere diecesa e guvernată de vicariul Goldiș de la Orade.

Proces de presă. „Tribuna poporului“ are un nou proces de presă, de astă dată e improcesuat și părintele Dr Vasile Lucaciū pentru epistola deschisă adresată bravului tiner Lucian Bolcaș, și prin care, se zice se ațită la ură.

Un atac împotriva grănițerilor de la Năsăud. Am pomenit și noi despre atacul îndreptat pentru nimicirea grănițerilor români de la Năsăud, silindu-i să contragă un împrumut de 1/2 milion pentru calea ferată. După cum se telegrafază de la Năsăud respingerea acestui atac s'a început cu totă forța. Representanța comunală a Năsăudului a respins cu indignațiune chiar și punerea la ordinea zilei a acestei afaceri.

Apel. Poporenii gr. cat. din Durușia diec. Gherlei, apélază la bunătatea credincioșilor, ca să-i ajute la ridicarea bisericii, fiind parohia de tot săracă.

Episcopia gr. cat. magiară. Față de comunicatul tendențios a lui „Pesti Napló“ primim azi o a doua coréspondință, în care se desmint categoric toate celea publicate în numita fôe, dovedind că e cu neputință a presupune așa ceva de la bărbații conducători ai diecesei de Gherla. Regretăm, că spațul nu permite publicarea și a acestei coréspondințe.

Teatru român în Bucovina. Printre Români din Bucovina s'au pornit o mișcare vrednică de totă lauda pentru adunarea de fonduri pe sama teatrului român.

Numerotația populațiunii. Anul viitor se va face o nouă numerotația a populațiunii din acest stat. Ministrul de comerț Hegedüs, se zice, că a și făcut deja pregătirile necesare și că va presenta camerei un proiect de lege în acest scop.

Procesul Morissean. În sfârșit s'a terminat și acest proces devenit celebru. Morissean a fost condamnat la 1 an închisóre și 2500 lei despăgubiri.

La Canada. După cum cetim în „Patria“ vre o 200 țeranî din Mihalcea și Ceahor aș plecat la Canada spre aș căuta mijloce de traiu.

PARTE SCIINȚIFICĂ-LITERARĂ.

Credința vécurilor creștine celor dintâi în fecioria Născătoarei de Dumnezeu.

(Continuare.)

Ss. Ilariu și Epifaniu aduc de cauză a căsătoririi Mariei cu Iosif aceea, că Iosif se adaugă ca mărturie a conceperii lui Christos de la Spiritul sfânt, pentru ca să nu existe îndoelă cu privire la nascerea Mariei. S. Epifaniu în privința această se provacă la tradiția Iudeilor. ¹⁾

Ss. Ambrosiu, Chrisostom și Ieronim se cuprind asemenea mai cu de-amănuntul cu cestiunea această. S. Ambrosiu esplicând Evangelia s. Luca încă își pune întrebarea: „De ce nu a ajuns grea mai înainte de logodirea sa?” și răspunde în chipul următoriu: „Pote ca să nu se zică, că ea a conceput din curvire. Scriptura a constatat bine amîndouă lucrurile, atât că ea e logodită, cât și că ea e fecioră; fecioră, pentru ca ea să se înfățișeze liberă de însoțire bărbătescă, logodită, pentru ca să nu se infereze cu ocară fecioriei vătămăte. — Domnul a voit, ca mai bine să se îndoască unii despre originea lui de cât despre curățenia mamei lui.“ El a știut adecă, că curățenia unei feciore e gingașe, și că numele cel bun al castității e un lucru foarte delicat; de aceea nu a vrut, să spriginască credința în originea sa prin o păgubire a mamei sale. Fecioria sfintei Marie se păzesce deci, nepătată — prin castitatea ei, nevătămăte prin opiniunea publică; căci sfinții încă au lipsă de dovadă esternă, și feciorelor, cari aveau faimă dubie, nu avea să se lase ca apărare scusarea, că Maica Domnului încă a avut parte de ocară. Și întru adevăr ce imputare ar fi putut, să se facă Iudeilor și lui Irod, dacă s'ar fi părut, că ei persecută pe un fiu nelegiuit? Cum ar fi putut Christos, să zică: N'am venit, să stric legea, ci să o plinesc (Mt. 5, 18), dacă el s'ar fi părut, că și-a luat începutul de la o călcare a legii, după ce nascerea unei necăsătorite o osîndia legea? Dimpotrivă de mărturie irecusabilă a castității ei se poate chema chiar soțul ei, care ar fi putut, să se întristeze asupra desonorării și să-și răsbune pentru ocară, dacă nu ar fi recunoscut talna cea sfintă. Ba și cuvintele Mariei dobîndesc printr'însul vrednicie mai mare de credință. Căci o îngreacă necăsătorită s'ar fi părut, că va, să acopere cu o minciună vina sa. Îndemn spre a minți ar fi avut o nelogodită, nu înse o logodită, căci răsplata căsătoririi și grația căsătoriei e doră chiar nascerea femeilor. O cauză foarte momentosă a logodirii ei e și aceea, — adaugă s. Ambrosiu imitând pe s. Ignatiu și pe Origene, — ca fecioria Mariei să rămână ascunsă domnului lumii; căci dacă vedea, că ea e logodită unui bărbat, atuncia nascerea ei nu putea, să-i fie suspectă. ²⁾

S. Chrisostom scrie următoarele: „Christos nu a voit, ca Iudeilor pe timpul durerilor născerii să li-se vedască, că el e născut din o fecioră. (Acăsta s'a întâmplat) spre a scăpa pe Fecióra și spre a o mântui de o bannelă rea. Căci dacă lucrul acesta Iudeii l-ar fi cunoscut dintru început, ei a bună samă ar fi persecutat pe Fecióra, o ar fi învinuit de preacurvie și o ar fi ucis cu petri. — Căci dacă ei și după minuni așa de mari totuși l-au numit (pe Isus) încă tot fiul lui Iosif, cum ar fi creșut ei mai înainte de minuni, că el e fiul Feciorei? — Cela ce e o dată convins, că el e Fiul lui Dumnezeu, aceluia nu-i mai rămâne îndoelă cu privire la lucrul acela. — De aceea nici Apostolii încă nu grăesc în dată întru început despre lucrul acesta. Ei despre înviare grăesc mult și a dese ori, de ore ce cu privire la această erau în de mână deja din timpuri de mai înainte exemple, de și acestea nu au fost în tocmăi cu (înviarea) această; despre nascerea lui din Fecióra dinșii nu grăesc înse în dată. Dară nici ea, Maica, încă nu a îndrăznit,

să descopere lucrul acesta.“ ³⁾ Nici chiar lui Iosif nu i-a spus nimica despre talna sa cea dumnezească temându-se, că el nu o va crede: „căci dacă ei, carea avea chiar atuncia, să primască o grație așa de mare, totuși i-s'a întâmplat lucrul acela omenesc, că a întrebat: Cum va fi această, de vreme ce eu nu știu de bărbat? atunci acela s'ar fi îndoit cu atât mai virtos, mai ales dacă o ar fi audiat de la o femeie bannuită. De aceea Fecióra nu-i spune nimica, érá în clipa de lipsă pășese la mijloc ângerul.“ ⁴⁾ Acesta liniștesce pe Iosif cu privire la îndoelile lui așa, că-i împărtășese talna cea dumnezească. Evangelistul voind, să scape de bannela, ca și cum ar fi inventat minunea în favorul învătătorului său, chemă pe Iosif de mărturie, „ca și cum ar voi, să zică: Dacă nu-mi crești mie, dacă mărturisirea mea îți e suspectă, atuncia crede soțului ei.“ ⁵⁾

S. Ieronim exprimă câte va din cauzele cele mai de frunte ale căsătoririi Mariei în chipul următoriu: „Érá dacă ore cine ar avé scrupul, că de ce a conceput Fecióra ca logodită și nu mai virtos fără de mire saú, — pe cum zice Scriptura, — fără de bărbat, acela să știe, că a existat o cauză întreită. Mai întâiu pentru ca prin genealogia lui Iosif, a cărui rudenie era Maria, să se dovedască și originea Mariei. Apoi pentru ca să nu o ucidă poporul în sensul legii lui Moisi cu petri ca pe o preacurvară. În sfârșit pentru ca ea în fuga în Egipt să aibă îngrijirea unui scutitoriu, de și nu a unui soț. Căci cine ar fi creșut pe vremea aceea pe Fecióra, că ea a conceput de la Spiritul sfânt, că a venit ângerul Gavriil și a adus porunca lui Dumnezeu? Ore nu o ar fi osîndit mai virtos ca pe o preacurvară glasurile tuturor după esemplul Susanei, dacă încă și în zilele noastre, când doră totă lumea e credinciosă, Iudeii ca dovadă a contrariului citéză textul lui Isaie (7, 4) susținend, că în textul evreesc stă „femeie tinéră“ și nu „fecioră.“ ⁶⁾

Érá s. Augustin numesce pe Iosif „nu răpitoriul, ci păzitoriul castității“ Mariei. „Ori mai bine nu păzitoriul a fost soțul ei, de ore ce o păzia Dumnezeu, ei mărturia curățeniei fecioresei, pentru ca să nu se credă, că ea a pornit grea prin curvie.“ ⁷⁾

Cauzele căsătoririi Mariei, pe cari le înșiră ss. Părinții, au fost deci următoarele: 1) Minunea conceperii lui Isus a avut, să rămână ascunsă diavolului; 2) ea a avut, să rămână ascunsă contimporanilor, fiind că ei nu o ar fi creșut; 3) ea a avut, să rămână ascunsă, pentru că Maica lui Isus ar fi cădut în ocară, ori o ar fi pedepsit; 4) ea a avut, să rămână ascunsă, fiind că Christos altmintea ar fi ajuns în contradicție și ar fi dat inimicilor săi o armă, cu care să-l atace; 5) Iosif s'a dat Feciorei de soț, pentru ca el să fie mărturia fecioriei ei; 6) Iosif s'a dat Feciorei de soț, pentru ca prin genealogia sa să dovedască originea Mariei rudeniei sale; 7) Iosif s'a dat Feciorei de soț, pentru ca să-i porțe grije și să o apere.

Ss. Părinții aduc deci căsătorirea Mariei în legătură cu misiunea ei; căsătorirea ei a fost de lipsă, pentru ca ea să-și potă împlini misiunea. Căsătorirea ei a fost de lipsă, pentru ca să se pregătască calea pe sama operei de mântuire, dară ea a fost de lipsă și pentru persoana Mariei. Érá după ce misiunea a fost împlinită, după ce Mântuitorul s'a născut, cum s'a format ore după aceea raportul de soți al lui Iosif și al Mariei? Rămas-a ore legătura lor și după aceea o legătură curat spirituală, ori doră o au sevârșit ei și în chip trupesc?

S. Scriptură la privirea cea dintâiu pare a mărturisi despre această din urmă. Ea istorisese, că Iosif nu a cunoscut pe Maria, până ce a născut pe fiul său, din ceea ce pare a urma, că el o a cunoscut, după ce ea a născut pe fiul său. S. Scriptură grăescce despre fiul ei cel întâiu născut, ceea ce pare a supune, că ea după aceea a mai născut și alți fii. Ba s. Scriptură numesce și câți va frați de ai lui Isus și grăescce și despre surorii de ale lui. Dacă ore cine cetia ori audia lucrurile acestea fără de a-și mai bate capul asupra lor, el chiar și credincios fiind putea, să le

¹⁾ Hom. III. in Matth. ed. Montfaucon T. VII. pag. 33 ur.

²⁾ Hom. IV. ibid. pag. 54.

³⁾ Ibid. pag. 52.

⁴⁾ Adv. Helv. 4.

⁵⁾ Sermo 225, 2.

¹⁾ S. Ilar. Comm. in Matth. ed. Paris. 1652. pag. 497; s. Epif. Haer. LXXVIII. 7.

²⁾ S. Ambr. ad Ev. Luc. 2, 1-3.

aducă binișor în armonie cu minunile de mai înainte. El putea adevărat să creadă, că Maria după împlinirea misiunii sale s'a retras de pe primul plan și nu a mai avut de a mai face cu Răscum-părătorul născut deja, cu activitatea și viața lui de mai apoi. Mulți vor fi și nutrit întru început credința acésta așa, că de loc nu s'a smintit în aceea, că Isus a avut frați și surori.

Dară de altă parte putem, să supunem și aceea, că multora din cei ce se adânciau în tainele religiei celei nouă, li-se împotrivia gândul, ca persoana aceea, de care Dumnezeu s'a folosit spre a se împreuna cu omenirea, după împlinirea acestui scop, să fie fost aruncată la o parte asemenea unei unelte tocite prin folosire și să se fie perdit așa zicând în chemarea cea de rînd a femeilor. Dără după o meditare mai adâncită, pe cum vom mai vedé, nici chiar exegesa nu silia pe nimeni, să priméscă părerea acésta. Din un ast fel de sentiment întemeiat în chip psihologic a purces fără îndoielă protoevangeliul lui Iacob,¹⁾ o scriere apocrifă, carea între altele și-a pus de scop, să dovedéscă în chip istoric, că căsătoria Mariei nu a fost o căsătorie adevărată, trupéscă, ci o căsătorie numai ideală, spirituală. În evangelia

acésta Iosif se presentéază ca un vâdny ajuns la bătrânețe, care din o căsătorie a sa de mai înainte avea ficiori deja ajunși la anii bărbăției și a luat la sine pe Maria numai după împotrivire și după ce a primit descoperire dumnezeéscă, și a luat-o având cunoștință desevărgită despre aceea, că ce comoră minunată avea, să păzescă. Protoevangeliul lui Iacob se derivă cel mai târziu de pe la mijlocul vécului al II-lea¹⁾ și cuprinde în scris espre-siunea fixată a unor păreri, cari se născuseră deja mai înainte de aceea. Sentimentul acela, din care au purces părerile cele referitoare la Iosif și Maria și depuse în protoevangeliul acesta, trebuie deci, că s'a trezit în creștinii fórte de timpuriu. Dară sentimentul acesta s'a generalizat între creștinii numai pe încetul, și noi putem, să supunem, că cele două păreri opuse referitoare la căsătoria Mariei se vor fi susținut câtă va vreme una alături cu cealaltă.

(Va urma.)

¹⁾ Tischend., ibid. Proleg. pag. XIII.

¹⁾ Tischendorf, Evang. apocr. ed. II. Lips. 1876.

Jertfa superstițiunii.

(Continuare.)

O oră mai târziu totă casa era în cea mai mare liniște. Numai din ferésta odăii destinată preotului se mai vedea arđend lumină. Bătrânul își făcea rugăciunea de séra, ér fratele său cu un servitor credincios sta în bucătărie la vatră în cea mai mare tăcere. Amîndoi fumaș privind tăcuți jarul din cuptor necuțézând a conturba tăcerea. De cu sara s'aș înțeles pe deplin asupra tuturor lucrurilor, ce aveau de făcut în nóptea acésta, și obiectul li-se părea prea serios, ca să mai discute fie și numai cu un cuvînt asupra lui. În gândul lor erau înse de sigur numai cu acésta ocupați.

Minutele și pătrările de ore treceau încet; bātu zece, mai aveau o oră de așteptat, și focul se mai stinse. Servitorul îl scormoni, ér primarul puse lemne și aprindéndu-și din nou pipele li-se împărea, că nu vor mai bate un spre zece. Dar în sfârșit orologiul cel mare de părete începu a bate, și în acela-și moment se și deschise ușa odăii.

Întrase preotul. „Este timpul, să plecăm,“ le zise el încetinel.

„În numele Domnului!“ îi răspunse primarul, sculându-se de pe un scaun. Ușa se deschise încet și apoi se închisă érá-și cu băgare de samă. Preotul îi așteptă în curte până intrară în șopru, de unde se întorseră cu un hărleț, cu funii și cu rude. Toți trei ieșiră apoi din curte luând drumul spre cimiter.

Dar abia părăsiră curtea, când ușa se deschisă din nou cu totă liniștea și ieși o figură mare de femeie învălă într'o țundră. Figura acésta îi urma la căți va pași. Pe unde treceau ei o lua și ea, întunecată și tăcută ca umbra păcătoșului.

Cimiterul era lângă curtea bisericii de pe deal, căci morții încă nu erau scoși din mijlocul viilor. Ei odihniau în umbra bisericii lor, și când trecătorii vedeau crucile de lemn, de sigur nu puteau să nu rostéscă o rugăciune pentru ei.

Preotul și cei doi însoțitori ai săi se îndreptară spre un loc umbrat de nisce trandafiri, unde se ridica un mic mormînt acoperit de câte va tufe de flori. La cap era o cruce albă împodobită de o cunună veștedă, și când servitorul se plecă ca să aprindă felinarul, pantlica cununei flutura în vîntul noptii. Toți ingenunchiară rostind o rugăciune scurtă, apoi se ridicară. Un suspin adânc ieșit din peptul tatălui afiă răsunset puternic în inima bătrânului unchiaș. Timp îndelungat stătura ei nehotărîți înaintea mormîntului, până ce servitorul luându-și inima în dinți le zise:

„Primarule, să începem cu Dumnezeu, căci timpul trece.“

Omul se cutremură puțin, dar încurjându-se prinse hărlețul și-l implântă în mormîntul copilei sale. Servitorul îi ajuta, ér preotul sta alături rugându-se. Pămîntul svirlit se ridica tot mai sus și nu preste mult se zări sicriul. Primarul se rădăimă de hărleț privind în afundimea grópei. Era într'adevăr dureros pentru inima sa de tată desgroparea ficei sale, cu scopul ca să mântuésca pe cealaltă!

Sicriul a fost ridicat în sus, și după ce preotul rosti o rugăciune cu vocea sa tremurătoare îl deschiseră.

Credinciosul servitor ținu felinarul de aproape. Cununa, ce împodobise capul mititel al morței atirna de o parte pe ósele craniului, de pe care pèrul se desfăcuse; orbitele ochilor și umerii obrazului erau pline de un praf vînet închis, ér cămeșuța era aproape de tot putredită. Tatăl își ascunse fața în palme, servitorul se trase speriat la o parte, numai preotul își păstrase cumpètul. Luă însu-și felinarul și-l ținu la picioare.

„Păpuții sînt încă întregi!“ bălbai el. „Ține Ioane tu felinarul!“ Și plecându-se încercă însu-și, să desfacă păpuții din picioarele scheletului.

Dar păpuții își păstrasera forma numai la părere, căci umeđela mormîntului îi nimici cu totul, când îi atinse se făcură praf și cenușe. . . .

„Oh Dumnezeule!“ suspină bătrânul, Tatăl cădu desnădejduit în genunchi, ér servitorul se trase la o parte îndurerat.

Atunci se auđi un ris ascuțit, și lângă ei se ivi statura négră a femeii. Vitrega se ascunse după un stîlp al bisericii și de acolo privia la cei trei bărbați. La gândul că păpuții vor fi neputredii, ea își mușca buzele, și resuflarea aproape i-se opria de tot. Când înse védu, că aceia s'aș înșelat în speranța lor, atunci o bucurie diabolică îi umplu inima și isbucni în un ris batjocoritor.

„Femeie! ce faci aici?“ îi zise primarul apucându-i brațul cu mânia și scuturându-o cu atîta putere, cum nu mai făcuse. Dar ea nu se speriasă, ci îi zise într'un chip grobian: „Și ce faceți voi aici? Când voi bărbați, cum vă țineți că sînteți, vă apucați de lucruri drăcesci în mez de nópte, apoi nu aveți, să imputați femeilor, că au și ele slăbiciunea de a fi curioșe!“

„Lucruri drăcesci!“ strigă primarul aruncându-i priviri pline de mânia. „Muere, ești cred că tu ai făcut-o acésta. Pentru ce ai încălțat morței păpuții copilei mele? Demonule! Nu te-ai gândit la durerea, ce o pricinuesci bărbatului tîu, bágând în grópă pe ultima sa fetiță?“

„Frate,“ îl admonia preotul rugător, nu-ți băga în cap un ast fel de gând îngrozitor. Găndesce-te, că ea e mama băieților tîi!“

„Nu vreți, să mai știu de ea și de feții ei!“ răspunse țeranul ne mai puténdu-se stăpăni. „Fetele mele, sêrmenele mele fete! Cine alta e de vină de perirea Clarei, dacă nu ea!“

„Ce?“ sberă femeia, atinsă prin învinuirile acestea în cea mai négră pată a consciinței sale. Ce? mă învinuesci pe mine de omorul lor, când bine ști, că ele nu au fost de traí ca și femeia ta cea dintăi, care era mai uscată, de cât scândura! Bagă de samă, că cel ce vre, să se jóce cu focul, trebuie să albe pumu de oțel. .!“

„Pei din ochii mei femeie, că te sugrum ca pe un pui de șerpe, tu ești, care le-ai

ucis!" Dar la ultimul cuvânt se îngrozi însu-și de crima, cu care învinuia pe mama copiilor săi. Inse acum întreveni bătrânul preot. El puse mâna pe umărul cumnatei sale și îi zise într'un ton profund și serios: „Aceste, ce s'au întâmplat în noptea acésta tu însu-ți le-ai cauzat, cu voe sau fără de voe, acésta numai bunul Dumnezeu o scie, noi nu avem dreptul, să-o judecăm. Atâta este inse sigur, că prin o ast fel de purtare îți înstrăinezi inima bărbatului tău, nerespectând durerea sa de părinte. Îndreptă-te și roagă-te lui Dumnezeu, să-ți ajute a-ți câștiga éra-și iubirea și încrederea lui, căci alt fel pacea a perit din casa ta și tu vei ajunge cea mai nenorocită creatură de pe pământ. ! Acum inse veniți, să zicem rugăciunile, ce le prescrie sfânta biserică peste un mort!"

Cu aceste făcu cu pietate semnul sfintei cruci peste sicriul deschis, ér primarul și cu servitorul îl coborîră éra-și în grópă. Între rugăciuni aruncă preotul prima mână de țerană peste coperiș, mormîntul se ridică repede și crucea cu cununa fu éra-și așezată la cap, apoi îngenunchând mai rostiră o rugăciune evlavioasă și se depărtară luându-și uneltele.

La respântie bătrânul preot se uită în dărpt și se bucură vedënd, că și femeea îi urmăză, căci om plin de esperințe cum era, scia câtă ruină nu aduce discordia și se sili, să le aducă éra-și tóte la calea cea bună. Când se crepa de ziua intrară cu toții în curtea primarului. Era tocmai la timp, căci peste un pătrar de óra toți începură a se mișca în bucătărie ca și în grajd, în pod ca și prin șopróne. Sbuiciumatul preot nu putu adormi de povara, ce îi apésa sufletul.

* * *
(Va urma.)

Bibliografie.

A apărut:

„Ben Hur“, de Lew. Wallace, tom. I. 539 pag., tom. II. 508 pag., prețul broșurat 1 fl. 45 cr. Puțini vor fi aceia, cari cetind număr de număr acest roman în colónele foii noastre, să nu fi dorit cu nerăbdare aparițiunea lui în volum. Am ținut cont de acésta dorință așa de multe ori exprimată, și acum putem oferi cetitorilor noștri pe celebrul „Ben Hur“ cu un preț așa de neînsemnat. Binevoitórea apretiare, de care scrierea acésta a fost împărtășită la tóte némurile, fiind tradusă aproape în tóte limbile, și chiar faptul că traducerea noastră a fost salutată cu simpatie de ziarele noastre, ne dispensează de ori ce recomandare. Priceperea, cu care Wallace, generalul american, a sciut să descrie lumea romană în adevérata sa lumină, să ne înfățișeze poporul jidovesc cu tóte apucăturile și pornirile sale, cu tradițiunile și aspirațiunile sale, și mai pe sus de tóte sentimentul acela creștinesc, care încadréză tot romanul acesta, admirațiunea față de familia sfântă și neperitórele tablouri, în cari ne pune înaintea ochilor pe Fiul lui Dumnezeu, — sînt de așa, cât țin încătúșată atențiunea și emoționează până la lacrimi. Traducerea románescă e cât se póte de fidelă; ea reproduce în frumoase și alese cuvinte tot sentimentul, pe care autorul l-a pus în scrierea sa, tot entuziasmul, tótă căldura, care nu póte lipsi în o scriere creștinescă, în care aproape fie care capitol se ocupă cu Dumnezeu. Cartea se póte procura de la Tipografia seminarială și póte fi pusă în mâinile fiesce cui.

Revista francesă „Revue des Revues“, a cărei cetitori sînt respândiți prin tótă lumea, în Nrul din Februar a. c. la rubrica „Mișcarea literară în Franța și în străinătate aduce un articol, despre mișcarea literară în România,“ semnat de N. Vaschide.

Autorul făcënd o scurtă revistă asupra mișcării literari înainte de 1848 insistă mai mult pe lângă mișcarea literară contimpurană și se încercă, să facă un repertoriu complet a tot ce s'a scris la Români de dincolo în prosă și poezie. Articolul este însoțit și de 3 ilustrațiuni: Carmen Sylva, Delavrancea și la Vlăhuța.

A apărut Nro 12 din prima revistă literară dobrogenă „Ovidiu“ cu următorul sumar:

Zi de muncă (poezie). Rădulescu-Niger. — Monumentul triumfal de la Adamklissi (urmăre). Gr. Tocilescu. — Babele (versuri), Rădulescu-Niger. — Psihologia amorului III (urmăre), Petru Vulcan. — Spre fericire (versuri), Dșóra Maria Popescu. — Anecdote IV (studiu). D. D. Stoenescu. — Cuibul (versuri). G. Crăciunescu. — Eminescu (studiu), Dșóra Euf. I. Moțoiu. — Luptă de flăcăi (versuri), Rădulescu-Niger. — Durere, Mihăescu-Nigrim. — S'a întors (versuri), Al. St. Vernescu. — În crîng (versuri), Arnold M. Schor. — Scrișori însemnate, I. Zanne, Căpit. Ionessu. — Cronica revistei „Ovidiu“, Redacția. — Posta redacției, Vulpe.

„Rîmniceanca“. Sub acest titlu a apărut în Rîmniceul-Sărat un Quadril național român de Z. A. Filip. Compoziția e drăgălașe și acomodată unei piese de joc. Prețul e 1 fl. — Avem o observare, și a nume: la partea a doua din fig. 5 și la partea primă a fig. 6, care nu numai că sînt pline de accente unguresci, dar la fig. 6 ne face a crede, că e o simplă transcriere a unui marș unguresc bine cunoscut, ca compositorii noștri români, dacă voesc să producă ceva național, să nu sufere a se strecura accente cu totul străine unei lucrări naționale románesci.

„Amicul progresului român“ Nro 2 cu următorul sumar:

Matabelii (cu 2 ilustrațiuni). — Castorul (studiu naturalist. — Mórtea instantanee. — Spiritismul. — Mama și copilul. — Diferite lécuri. — Asigurarea contra accidentelor. — Câștigul ce póte aduce o curte de paseri. — Cultivarea sfeclei de zăhar și nutreț în România. — Falsificarea îngrășemintelor fosfatice. — Diferite scrii economice, industriale și comerciale din țară. — Situațiunea agricolă și comercială. — Păpușa pieretel, I. E. Munteșescu. — Tușa Laura (novelă) Ionel Delajiu Paricidul (roman).

„Revista economică“ organ pentru societăți financiare și comerciale, Anul I, Nr. 3, cu următorul sumar:

Reforma institutelor de credit. — Cestiunea agrară în România. — Bursa de comerț. — Depozite spre fructificare. — Însoțirea centrală de credit. — Iurisdicțiune: Decisiuni curiale: Anularea concluderilor adunării generale. Responsabilitatea societății în înființare. Modificarea statutelor, Domicilierea cambiei. — Comerț: Comerțul extern al Austro-Ungariei în 1898. Inventiunea lui Roentgen și comerțul. — Comunicațiune: Cărți postale. — Agricultură: Starea sémnăturilor. — Industrie: Fer brut. — Revista financiară: Situațiunea, Băncile noastre. — Cronică. — Tragerile la sorți în Februarie 1899. — Bursa de efecte din Viena și Budapesta. — Bursa de efecte din Bucuresci. — Bursa de mărfuri din Budapesta. — Inserțiuni.

Glosariu de cuvinte dialectale, adunate și explicate de Alesiu Viciu profesor, Blaș 1899, 8°, IV+56 pag. Prețul 1 coronă.

Manual de Psihologie și Logică pentru clasa VIII a școlilor medie edat de Dr Vasile Hossu. Blaș. Tipografia seminarului arhidieceșan. 1898. Prețul broș. 1 fl. 20 cr.

Jertfa creștinilor. Comentariu al liturgiilor bisericii grecesci compus de Dr Victor Szmigelski. Tomul I. Introducere dogmatică. Cu aprobarea Prea-veneratului Ordinariat mitropolitan de Alba Iulia și Făgăraș. Blaș 1897. Tipografia seminarului arhidieceșan. Pag. 230 în 8. Prețul 1 fl. 5 cr. sau 2 lei 20 bani. Editura auctorului.

Posta Redacției. În vara anului trecut 1898 ni-s'au trimis prin On. Cassa centrală arhid. ca abonament 20 fl. v. a. După ce documentul de plățire a rătăcit, și nu scim de la cine sînt banii, ne luăm voe pe acésta cale a ruga pe respectivul trimițtor, să binevoescă a ne face cunoscut numele. — On. A. C. în B. B. Fóea se trimite de aci fórte regulat, neregularități nu se pot întâmpla de cât la postă. — On. Vas. H. în C. Corespondința Dvóstre a sosit prea tărziu, și acum după ce am publicat bărbătesca declarație a dlui Vicariu, ținem de superflu a mai reveni.

Editor și redactor răspundător:
Dr Vasile Suci.

(15) 1—2

Publicare de licitare minuendă.

Consistorul greco-catolic de Alba Iulia și Făgăraș cu reședința în Blaș prin ordinațiunea sa dată din 11 Martie 1899 de sub Nr. 883 a încuviințat ridicarea unei biserici și a unei case parohiale nouă în Gârbova de jos (comitatul Alba inferióră), cercul pretorial Aiud.

Spesele clădirii sînt preliminate în suma de fl. 8572-24 v. a.

Pe lângă acésta comuna bisericească va da din al său materialul recerut de pėtră, cărămidă, var, nășip, apă și lemne de gorun, pe cum și vectorarea celui alalt material necesar ce are să dea întreprindătorul, a nume de la stațiile de căi ferate Teuș ori Aiud.

Pentru asigurarea acestor edificări prin întreprindere se va face în 5 Aprilie 1899 la órele 10 a. m. în casa parochială din Gârbova de jos, pe lângă acceptarea de oferte verbale și scrise, licitare minuendă publică.

Planurile, preliminarul și condițiunile de licitare respective de edificare vor fi espuse din 26 Martie 1899 în casa parochială greco-catolică din Gârbova de jos.

Doritori de a primi lucrările acestea sînt provocați, ca la ziua și óra mai sus arėtată să se presinte provėduți cu vadiu de 10% după suma preliminară la locul defipt fie în persoană, fie prin trimiterea la timp a ofertului lor redigiat legal și provėdut asemenea cu vadiu de 10%.

Curatorul bisericii greco-catolice din Gârbova de jos (p. u. Nagy-Enyed).

Simion Marcu
presid. curatoratului.

Stan Ioan
curator primar.